

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНІК АКТИВНИХ ПРОДАЖІВ У ПРОЦЕСІ ОБСЛУГОВУВАННЯ ГОСТЕЙ В ЗАКЛАДАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Гладчук О.П.,
викладач-методист,
спеціаліст вищої категорії,
Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола,
м. Тернопіль

В умовах конкурентної боротьби для закладів ресторанного господарства важливим стає завдання збільшити прибуток від кожного конкретного обслуговування, через встановлення додаткової взаємодії із споживачем.

Страви та закуски потрібно не тільки приготувати, але і вчасно їх продати. Адже в загальнодоступних закладах ресторанного господарства із несформованим контингентом невідомо достеменно, які страви замовлятимуть більше, а які менше.

Впливаючи на виробничо-технологічну діяльність закладу через інструменти сервісу можна було б раціональніше використовувати матеріальні ресурси, коригувати продаж тих чи інших позицій меню на протязі дня, ефективніше працювати підприємству в цілому. Виходячи з цього досліджувана тема є актуальною.

Об'єктом дослідження науково-дослідної роботи є заклади ресторанного господарства.

Предметом дослідження – техніки активних продажів як складові процесу обслуговування споживачів в закладах ресторанного господарства.

Завдання науково-дослідної роботи: вивчити види активних продажів; висвітлити картину технік активних продажів в закладах ресторанного господарства; розкрити причини та ідеї впровадження активних продажів в закладах харчування; встановити роль офіціантів у застосуванні активних продажів; визначити вплив активних продажів на діяльність закладів ресторанного господарства.

Персонал підприємств ресторанного господарства є ключовим елементом. Що забезпечує якість і ефективність діяльності [2, с. 118].

Офіціанти проводять з гостями ресторану набагато більше часу, ніж хто б то не був з інших співробітників. Їм необхідно зробити так, щоб у гостей, яких вони обслуговують, сформулося позитивне враження від відвідування ресторану [4].

В ідеалі, офіціант повинен відповісти на будь-яке питання відносно будь-якої страви в меню, вміти коротко описати спосіб приготування і подавання страви, комбінації страв у меню й час їх подавання. Нажаль не всі ресторатори приділяють достатньо уваги цьому нехитрому, але досить ефективному інструменту, а це незмінно призводить до зниження якості сервісу і зменшення середнього чеку [1, с. 285].

Настільною книгою для працівників закладів ресторанного господарства будь-якого формату – є «Сервіс, який продає» Джима Саллівана і Філа Робертса. Вона підходить для навчання офіціантів, менеджерів, маркетологів, директорів. Автори доносять як застосовувати продажі в ресторані і зберегти висококласний сервіс.

Застосовувати техніки активних продажів можна в тій чи іншій мірі на усіх етапах безпосереднього обслуговування гостей. Але звичайно, що найдоцільніше та найефективніше їх використовувати на стадії пропозиції страв, напоїв та прийманні замовлення.

Безумовно, переоцінити роль офіціантів у продажах складно. Хороший офіціант – це такий же капітал закладу, як основні його засоби, запаси продуктів, бренд. Він обличчя закладу і майстер прямих продажів. Майстерність офіціанта вдосконалюється наступними шляхами: навчання стандартам сервісу та інструментам продажів; доскональне знання меню, знання елементарної психології, навички комунікації [3].

Щоб створити у гостя «зоровий образ» страви чи напою, зовсім не обов'язково володіти телепатичними здібностями, можна використовувати «смачні» слова і вирази.

Використовуючи які, можна домогтися того, що певні страви і напої з меню стануть для гостей більш привабливими [4].

Тренер-консультант, автор підручників для працівників ресторанів, співвласник Hendrick's bar и True Burger Bar Олександр Мусатов, розкриваючи методи продажів в ресторанах, вказує на інструменти налагодження більш тісного контакту з Гостем, не порушуючи його особистого простору: «Говоріть мовою Гостя. Використовуйте той темп мови, який прийнятний для Гостя. Вживайте ті слова, якими користується сам Гість. «Підлаштовуйтеся» під той рівень гучності, який комфортний для Гостя. «Відбивайте» поведінку Гостя» [5].

Види продажів, види технік активних продажів, які найчастіше використовуються в закладах ресторанного господарства: техніка активного слухання; техніка яскравої презентації страв із використанням мови користі; техніка презентації із застосуванням «Смачних слів»; техніка «Крос-селінг»; техніка «Принцип Штирліца»; техніка «Альтернативна пропозиція»; техніка «Вибір без вибору, або альтернативне питання».

Продаж, пов'язаний з пропозицією означає допомогти гостям зробити правильний вибір, який принесе їм найбільше задоволення. Це означає, що слід рекомендувати найкращі страви і напої з меню, які б гості в даний момент побажали, допомогти їм вибрати ті страви і напої, які сподобалися б їм найбільше.

Пропозиція-продаж – це не що інше, як рекомендація (ні в якому разі не «нав'язування») фірмових страв, закусок, гарнірів, десертів і напоїв. Пропонуючи певні страви і напої з меню, демонструється, що вони варті того, щоб гості про них почули і заплатили за них.

Офіціант, який володіє техніками активних продажів та застосовує їх, рекомендує гостям спеціальні страви ті, які задовольняють потреби конкретного гостя; контролює ситуацію і все, що робить. Може продати страву, яку потрібно закладу, усвідомлює, що кожен пункт меню може приносити багато прибутку.

Активні продажі мають бути легкими і непомітними, інакше гості відчують тиск та заклад їх втратить назавжди.

Гість – людина, яка приносить гроші вашого закладу. І вже одне це робить його думку законом. Занадто нав'язлива пропозиція якої-небудь страви дає привід для сумніву і недовіри [5].

Отже, застосування офіціантами технік активних продажів в процесі обслуговування збільшує середній чек в закладі, дозволяє максимально задовольнити потреби гостя через встановлення його потреб, дозволяє впливати на замовлення гостей як по кількості страв та напоїв так і по найменуваннях їх. Офіціанти-продавці мають певні особисті якості для подальшого професійного росту. Застосування постійних пропозицій-продажів сприяє появі позитивної усної реклами закладу, яку доносять кожному гостеві, активно продаються нові позиції меню. Навчений персонал зможе продати будь-яку позицію меню, а це піднімає рівень сервісу, оптимізує роботу виробництва та складського господарства. Щоб офіціанти ефективно застосовували методи продажів слід їх навчати, мотивувати та стимулювати до цього.

Список використаних джерел

1. Мостова Л.М., Новікова О.В., Ракленко І.М. Організація обслуговування в ресторанному господарстві: підручник. Харків: Світ Книг, 2018. 657
2. Новікова О.В., Радченко Л.О., Вінніченко К.П., Льовшина Л.Д., Пивоваров П.П., Чубар Л.І., Організація харчування та обслуговування туристів на підприємствах ресторанного господарства: Навчальний посібник. Харків: Світ Книг, 2018. 411 с.
3. Інна Дворська «Стратегічне управління продажами». *Ресторатор*. 2019/7-8. С.51-53.
4. Джим Салливан, Фил Робертс. Сервіс, який продає: <https://www.twirpx.com/file/453266/> (дата звернення: 15.04.2020).
5. Олександр Мусатов «Методи продажів в ресторані». *Журнал «Ресторатор»* <https://www.restorator.ua/post/metodi-prodazh-v-restorane> дата звернення: 17.03.2020).